

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL INSTITUCIJŲ, ATSAKINGŲ UŽ EUROPOS PRISITAIKYMO PRIE
GLOBALIZACIJOS PADARINIŲ FONDO ATLEISTIEMS DARBUOTOJAMS
REMIAMŲ PRIEMONIŲ VALDYMĄ IR KONTROLĘ 2021–2027 METAIS, PASKYRIMO
(TAP-21-948(2)) (21-28129)

2021-08-05 Nr. NV-1876
Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM).

Tikslas – paskirti institucijas, atsakingas už Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (toliau – EGF) remiamų priemonių valdymą ir kontrolę 2021-2027 m.

Dabartinė situacija:

EGF tikslas – skirti Europos Sąjungos valstybėms narėms didelio masto restruktūrizavimo atvejais, pirmiausia tais, kuriuos lemia globalizacijos iššūkiai. EGF finansavimas skiriamas, jei vieno sektoriaus ar regiono įmonėse per 4 mėn. laikotarpį sustabdyta ne mažiau kaip 200 darbuotojų, kurie atleisti, ar savarankiškai dirbančių asmenų veikla (finansavimas neskiriamas atleidimų viešajame sektoriuje, sumažinus biudžetą, atvejais). EGF lėšos skiriamos aktyvios darbo rinkos politikos priemonėms įgyvendinti ir prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms teikti.

2021-04-28 Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams akcentuojama, kad skaitmeniniame amžiuje labai svarbus reikalingų įgūdžių ugdymas ir, jei tikslinga, lyčių stereotipų užimtumo srityje panaikinimas, taip pat palankių sąlygų sukūrimas jų neturintiems paramos gavėjams, įskaitant neįgaliuosius: jauniems ir vyresnio amžiaus darbo neturintiems asmenims, turintiems nuo jų priklausomų giminaičių, žemos kvalifikacijos asmenims, migrantams ir tiems asmenims, kuriems gresia skurdas. Pagal EGF reglamentą, valstybės narės turi nustatyti institucijas, atsakingas už EGF remiamų priemonių valdymą ir kontrolę.

Lietuvoje EGF lėšomis 2007-2013 m. laikotarpiu įgyvendinti 5 projektai (buvusių „Alytaus tekstilė“ darbuotojų integracijai į darbo rinką, atleistų iš AB „Snaigė“ darbuotojų integracijai į darbo rinką, 3 projektai atleistų iš statybos, baldų gamybos ir drabužių siuvimo sektorių darbuotojų integracijai į darbo rinką), dalyvavo 2720 asmenys, skirta 3,384 mln. eurų EGF lėšų. 2014-2020 m. Lietuva paraiškų Europos Komisijai dėl EGF finansavimo neteikė.

Institucijomis, atsakingomis už Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų valdymą ir kontrolę 2014–2020 m. buvo paskirtos SADM, Užimtumo tarnyba, VŠĮ Europos socialinio fondo agentūra ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija – atsakinga už analizės, pagrindžiančios darbuotojų atleidimo ar darbo veiklos nutraukimo sąsają su esminiais pasaulio prekybos struktūriniais pokyčiais, rimtais vietos, regioninės ir nacionalinės ekonomikos sutrikdymais, kuriuos sukėlė globalizacija ar besitęsianti pasaulinė finansų ir ekonomikos krizė, ar nauja pasaulinė finansų ir ekonomikos krizė, pateikimą.

Esmė: Siūloma paskirti šias institucijas, atsakingas už EGF remiamų priemonių valdymą ir kontrolę 2021-2027 m.:

- SADM – vadovaujančiąja, mokėjimo ir audito institucija;
- Užimtumo tarnyba – EGF lėšomis finansuojamus projektus įgyvendinančiąja institucija;
- VŠĮ Europos socialinio fondo agentūra – tarpine institucija, atsakinga už EGF lėšomis finansuojamų projektų mokėjimo prašymų tikrinimą ir tvirtinimą, mokėjimo prašymuose nurodytų išlaidų tinkamumo finansuoti vertinimą ir mokėjimo paraiškų rengimą.

Priėmus nutarimą, SADM, kaip vadovaujančioji institucija, parengs ir ministro įsakymais patvirtins Atsakomybės ir funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant EGF finansuojamus projektus,

taisykles, EGF projektų finansavimo ir administravimo taisykles, EGF lėšų naudojimo sąlygų ir tvarkos aprašą, būtinus EGF projektams įgyvendinti.

Papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės. Tačiau, jei būtų teikiamos paraiškos Europos Komisijai ir gautas EGF finansavimas, prie Europos Komisijos skirtos lėšų sumos reikėtų pridėti nacionalinio finansavimo lėšų (reikiami asignavimai (15 proc.) būtų planuojami SADM biudžete).

Nauda: bus sudaryta galimybė padėti kuo greičiau įdarbinti darbuotojus, iš įmonių atleistus didelio masto restruktūrizavimo atvejais.

Projektuose numatytų ir darbuotojams skirtų paslaugų paketą galėtų sudaryti (paketą formuotų Užimtumo tarnyba pagal konkrečius darbuotojų poreikius, vadovaujantis SADM nustatyta tvarka): tikslinis mokymas ir perkvalifikavimas, įskaitant su informacinėmis ir ryšių technologijomis susijusių gebėjimų ugdymą, individuali pagalba ieškant darbo, profesinis orientavimas, mentorystė, perdarbinimas, verslo kūrimas, specialios laikinos priemonės (pvz., darbo paieškos išmokos, darbdaviams skirtos įdarbinimo paskatos, judumo išmokos, vaiko priežiūros išmokos, dienpinigiai), investicijos, skirtos savarankiškai veiklai ar verslui kurti ir kt.

Atitiktis Vyriausybės programai – tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas. Projektas svarstytas 2021-07-27 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaite-Garbštienė